

POSTANOWIENIE

Dnia 23 maja 2020 r.

Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P., Wydział I Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: Asesor sądowy Paulina Matysiak

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2020 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.

przeciwko (...) /S z siedzibą w K.

postanawia:

1. odrzucić pozew,

2. zasądzić od powódki na rzecz pozwanego kwotę 107,00 (sto siedem złotych zero groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Asesor sądowy Paulina Matysiak

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. w dniu 6 listopada 2019 r., będąc reprezentowaną przez profesjonalnego pełnomocnika będącego adwokatem, wniosła pozew przeciwko (...) /S z siedzibą w K. (Królestwo Danii) o zapłatę kwoty 350 zł tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kwoty 24,23 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie. Nadto wniosła o zasądzenie od pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych, wskazując że domaga się zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 270 zł, a nadto zwrotu kwoty 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Oznaczając stronę pozwaną powódka wskazała (...) /S z siedzibą w K. działającą przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ż..

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że dochodzi odszkodowania za szkodę majątkową polegającą na uszkodzeniu pojazdu marki P. (...) wskutek kolizji z pojazdem marki N., którego kierowca doprowadził do przedmiotowej kolizji. Podniosła, że właściciel pojazdu N. posiadał ubezpieczenie obowiązkowe OC pojazdów mechanicznych w (...) /S. Poszkodowany zawarł z powódką umowę przelewu wierzytelności, której przedmiotem jest pozostała część odszkodowania za opisaną szkodę.

Pozwana (...) /S z siedzibą w K., działając przez profesjonalnego pełnomocnika będącego radcą prawnym, wniosła o odrzucenie pozwu i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kwoty 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Na wypadek nieuwzględnienia powyższego żądania wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu.

W uzasadnieniu złożonej odpowiedzi na pozew pozwana jako uzasadnienie żądania odrzucenia pozwu podniosła zarzut braku jurysdykcji krajowej sądu polskiego. Wskazała, że nie posiada na terenie Polski zarejestrowanej centrali ani oddziału. Pozwana powołała się na art. 13 ust. 2 w zw. z art. 11 ust. 1 lit. b) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 roku, wskazując iż w przedmiotowej sprawie nie jest

uzasadniona żadna szczególna ochrona w stosunkach między profesjonalnymi uczestnikami obrotu w sektorze ubezpieczeń, spośród których żaden nie może zostać uznany za znajdującego się w słabszej pozycji w stosunku do drugiego. Pozwana zauważyła, że powód nie posiada statusu ani ubezpieczającego, ubezpieczonego ani uposażonego z tytułu ubezpieczenia – które to podmioty zostały wymienione w art. 11 ust. 1 lit. b) Rozporządzenia nr 1215/2012 – lecz jest podmiotem skupującym wierzycelności, a zatem w przeciwieństwie do wymienionych osób nie korzysta z możliwości wytaczania powództw przed sąd znajdujący się w innym państwie członkowskim aniżeli siedziba ubezpieczyciela.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 1099 § 1 i § 2 k.p.c. brak jurysdykcji krajowej sąd bierze pod rozwagę z urzędu w każdym stanie sprawy. W razie stwierdzenia braku jurysdykcji krajowej sąd odrzuca pozew lub wniosek, z zastrzeżeniem art. 1104 § 2 lub art. 1105 § 6 k.p.c. Brak jurysdykcji krajowej stanowi przyczynę nieważności postępowania.

Zasadę ustalania jurysdykcji krajowej określają przepisy ogólne Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr (...) z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz. U. UE L z dnia 20 grudnia 2012 r.; dalej jako Rozporządzenie Nr 1215/2012), które z 10 stycznia 2015 r. zastąpiło dotychczas obowiązujące Rozporządzenie Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz. Urz. UE. L z 2001 r. Nr 12, str. 1), a które to znajduje zastosowanie wobec Danii na podstawie Umowy pomiędzy Wspólnotą Europejską a Królestwem Danii w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 Rozporządzenia Nr 1215/2012, który określa jurysdykcję ogólną, z zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozporządzenia osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego mogą być pozywane, niezależnie od ich obywatelstwa, przed sądy tego państwa członkowskiego. Na mocy tego przepisu osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego, bez względu na posiadane obywatelstwo, mogą być pozywane przed sądy tego państwa członkowskiego. Zastosowano więc łącznik personalny, którym jest miejsce zamieszkania, określane zgodnie z art. 62 rozporządzenia lub siedziba osoby prawnej, określana zgodnie z art. 63 rozporządzenia. W myśl art. 5 ust. 1 Rozporządzenia Nr 1215/2012 osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego mogą być pozywane przed sądy innego państwa członkowskiego tylko zgodnie z przepisami ustanowionymi w sekcjach 2-7 Rozdziału II.

Z powyższego zestawienia przepisów wynika, że ogólną zasadą jurysdykcyjną jest istnienie jurysdykcji krajowej sądów tego państwa członkowskiego, na terytorium którego pozwany ma swoje miejsce zamieszkania, a w przypadku pozwanego będącego osobą prawną – siedzibę. Odrębne uregulowania dotyczące jurysdykcji, stanowiąc zawsze wyjątek od wyżej wskazanej ogólnej zasady określania jurysdykcji, podlegają tym samym – zgodnie z utrwalonymi w doktrynie prawa zasadami wykładni przepisów – wykładni ścisłej, a co za tym idzie niedopuszczalne jest dokonywanie rozszerzającej wykładni wyjątków, zgodnie z paremią *exceptiones non sunt extendendae*.

Przedmiotem niniejszej sprawy jest roszczenie kierowane wobec pozwanej jako ubezpieczyciela OC sprawcy szkody komunikacyjnej przez powódkę będącą następcą prawnym poszkodowanego, które to następstwo prawne powstało na skutek dokonanego na jej rzecz przelewu wierzycelności. Zatem ocena istnienia jurysdykcji krajowej w niniejszej sprawie powinna być przeprowadzana w oparciu o regulacje zawarte w Sekcji 3 Rozdziału II „Jurysdykcja w sprawach dotyczących ubezpieczenia” (art. 10-16 rozporządzenia nr 1215/2012), które stanowią wyjątek od zasady określonej art. 4 ust. 1 Rozporządzenia.

Zgodnie z art. 10 Rozporządzenia 1215/2012 nie naruszając przepisów art. 6 oraz art. 7 pkt 5, w sprawach dotyczących ubezpieczenia jurysdykcję określa niniejsza sekcja (a zatem przepisy art. 10-16). Należy przy tym raz jeszcze podkreślić, że zgodnie z art. 5 odstępowania od zasady ogólnej jurysdykcji sądów państwa członkowskiego, w którym

pozwany ma miejsce zamieszkania lub siedzibę mogą zachodzić tylko w sytuacjach określonych w sekcji 2-7, co oznacza, że odstępstwa muszą być traktowane w drodze wyjątku, a nie rozszerzająco.

W myśl art. 11 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012 ubezpieczyciel mający miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego może zostać pozwany:

- a) przed sądy państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania;
- b) w innym państwie członkowskim, w przypadku powództw ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uposażonego z tytułu ubezpieczenia – przed sąd miejsca, w którym powód ma miejsce zamieszkania;

lub

- c) jeżeli jest on współubezpieczycielem – przed sąd państwa członkowskiego, przed który został pozwany główny ubezpieczyciel.

Wskazany przepis w art. 11 ust. 1 lit. a rozporządzenia nr 1215/2012 stanowiąc, że ubezpieczyciel mający miejsce zamieszkania (siedzibę) na terytorium państwa członkowskiego może być pozywany przed sądy państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania (siedzibę) stanowi w istocie powtórzenie w stosunku do ubezpieczyciela regulacji ogólnej zawartej w art. 4 ust. 1 rozporządzenia. Skoro zaś art. 11 ust. 1 lit. a stanowi powtórzenie art. 4 ust. 1 rozporządzenia, jego ustanowienie jawiłoby się jako zbędne, gdyby nie wskazanie przezeń na wyczerpujące uregulowanie zagadnienia jurysdykcji wobec ubezpieczyciela przepisami sekcji 3 rozdziału II rozporządzenia nr 1215/2012. Co za tym idzie, w przypadku powództwa wytaczanego przeciwko ubezpieczycielowi dla ustalenia istnienia jurysdykcji należy odwoływać się jedynie do przepisów art. 10-16 rozporządzenia, a nie do przepisów dotyczących jurysdykcji szczególnej zawartych w sekcji 2, niezależnie od tego, iż art. 5 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012 wskazuje, iż osoby mające miejsce zamieszkania (siedzibę) na terytorium państwa członkowskiego mogą być pozywane przed sądy innego państwa członkowskiego tylko zgodnie z przepisami ustanowionymi w sekcjach 2-7 rozdziału II. Przepis ten stanowi bowiem wprowadzenie do przepisów szczególnych dotyczących jurysdykcji, a zatem do wszystkich wyjątków uregulowanych w rozporządzeniu nr 1215/2012 względem ogólnej zasady określania jurysdykcji wyrażonej w art. 4 ust. 1 rozporządzenia. Jednocześnie przepisem szczególnym w tym wypadku jest art. 10 rozporządzenia 1215/2012, który wyłącza zastosowanie do ustalania jurysdykcji w sprawie przeciwko ubezpieczycielowi innych przepisów szczególnych, aniżeli zawarte w sekcji 3, za wyjątkiem przepisów art. 6 i art. 7 pkt 5 rozporządzenia nr 1215/2012.

Tym samym rację ma pozwana, że do ustalenia jurysdykcji krajowej w niniejszej sprawie nie znajduje zastosowania art. 7 pkt 2 rozporządzenia 1215/2012 (znajdującego się w sekcji 2), w myśl którego osoba, która ma miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego może być pozwana w innym państwie członkowskim w sprawach dotyczących czynu niedozwolonego lub czynu podobnego do czynu niedozwolonego – przed sądy miejsca, w którym nastąpiło lub może nastąpić zdarzenie wywołujące szkodę. W tym miejscu przywołać należy Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 31 stycznia 2018 r. w sprawie C#106/17, mającej za przedmiot wnioski o wydanie, na podstawie art. 267 (...), orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie, której przedmiotem było dochodzenie roszczenia odszkodowawczego z tytułu ubezpieczenia przed sądami polskimi. W wyroku tym Trybunał stwierdził, że odstępstwa od zasady ogólnej jurysdykcji sądu miejsca zamieszkania lub siedziby pozwanego mogą być ustanawiane jedynie w drodze wyjątku i podlegają wykładni ścisłej. Podniósł, że w tym kontekście funkcja ochronna art. 13 ust. 2 rozporządzenia nr 1215/2012 w związku z art. 11 ust. 1 lit. b) rzeczonego rozporządzenia oznacza, że stosowanie ustanowionych przez te przepisy norm jurysdykcji szczególnej nie obejmuje osób, wobec których taka ochrona nie jest uzasadniona. Z tego wynika, że nie jest uzasadniona żadna szczególna ochrona w stosunkach pomiędzy profesjonalnymi uczestnikami obrotu w sektorze ubezpieczeń, spośród których żaden nie może zostać uznany za znajdującego się w słabszej pozycji w stosunku do drugiego. Zatem osoba prowadząca działalność zawodową w dziedzinie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych od ubezpieczycieli w charakterze cesjonariusza umownego owych roszczeń nie może korzystać ze szczególnej ochrony, jaką stanowi forum actoris. W orzeczeniu tym (...) uznał, że artykuł 13 ust. 2 rozporządzenia nr 1215/2012 w związku z art. 11

ust. 1 lit. b tego rozporządzenia należy interpretować w ten sposób, że nie może na niego powołać się osoba, której działalność zawodowa polega m.in. na dochodzeniu roszczeń odszkodowawczych od ubezpieczycieli, przywołująca umowne nabycie wierzytelności od ofiary wypadku drogowego w celu wytoczenia przed sąd państwa członkowskiego miejsca zamieszkania poszkodowanego powództwa z tytułu odpowiedzialności cywilnej przeciwko ubezpieczycielowi sprawcy wypadku drogowego, który to ubezpieczyciel ma siedzibę na terytorium innego państwa członkowskiego niż państwo członkowskie miejsca zamieszkania poszkodowanego.

Jednocześnie wskazać należy, że roszczenie powódki wobec pozwanej w świetle powołanego rozporządzenia nie może zostać zakwalifikowane jako roszczenie wynikające z czynu niedozwolonego, lecz roszczenie odszkodowawcze za szkodę, za którą pozwana odpowiada nie jako jej sprawca, lecz jako podmiot trzeci – ubezpieczyciel sprawcy – na podstawie umowy zawartej ze sprawcą szkody. Zaznaczenia przy tym wymaga, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem pojęcia wykorzystane w komentowanym przepisie Rozporządzenia są przedmiotem wykładni autonomicznej, przy odwołaniu się do wprowadzanego przez rozporządzenie systemu oraz jego celów (wyroki: z dnia 18 stycznia 1984 r. w sprawie 327/82 Ekro, Rec. s. 107, pkt 11; z dnia 19 września 2000 r. w sprawie C-287/98 Linster, Rec. s. I-6917, pkt 43; z dnia 17 marca 2005 r. w sprawie C-170/03 Feron, Zb.Orz. s. I-2299, pkt 26; z dnia 21 czerwca 1978 r. w sprawie 150/77 Bertrand, Rec. s. 1431, pkt 14-16; z dnia 19 stycznia 1993 r. w sprawie C-89/91 Shearson Lehman Hutton, Rec. s. I-139, pkt 13; z dnia 3 lipca 1997 r. w sprawie C-269/95 Benincasa, Rec. s. I-3767, pkt 12; z dnia 11 lipca 2002 r. w sprawie C-96/00 Gabriel, Rec. s. I-6367, pkt 37; z dnia 20 stycznia 2005 r. w sprawie C-27/02 Engler, Zb.Orz. s. I-481, pkt 33; z dnia 13 lipca 2006 r. w sprawie C#103/05 Reisch Montage, Zb.Orz. s. I-6827, pkt 29; z dnia 2 października 2008 r. w sprawie C#372/07 Hassett i Doherty, Zb.Orz. s. I-7403, pkt 17; z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie C#167/08 Draka NK Cables i in., Zb.Orz. s. I-3477, pkt 19; a nadto: por. red. por. Komentarz red. prof. dr hab. Jacek Gołaczyński, dr Łukasz Goździaszek, dr Piotr Rodziewicz, dr hab. Marek Świerczyński, dr Marek Zalisko, *Jurysdykcja, uznawanie orzeczeń sądowych oraz ich wykonywanie w sprawach cywilnych i handlowych. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1215/2012, 2015, Komentarz do art. 7, Legalis*). Także zatem pojęcie czynu niedozwolonego należy rozpatrywać w kontekście autonomicznej regulacji rozporządzenia, nie zaś na gruncie rozumienia tego pojęcia, jakie nadawane jest mu w którymkolwiek z praw krajowych państw członkowskich.

Odnosząc się z kolei do zastosowania art. 12 rozporządzenia nr 1215/2012 wskazać trzeba, że odczytywana z tego przepisu norma prawna pozwala dodatkowo (poza wytoczeniem powództwa na zasadach określonych art. 11) na wytoczenie powództwa obejmującego roszczenie z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej lub ubezpieczenia nieruchomości, przeciwko ubezpieczycielowi przed sąd miejsca, gdzie nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Ponadto zgodnie z art. 13 ust. 2 rozporządzenia przepisy art. 10, art. 11 i art. 12 mają zastosowanie do powództw wytoczonych przez poszkodowanego bezpośrednio przeciwko ubezpieczycielowi, jeżeli takie bezpośrednie powództwo jest dopuszczalne. Zgodzić się przy tym trzeba ze stanowiskiem wyrażonym przez pozwaną, że użycie przez prawodawcę unijnego w art. 12 słowem „ponadto” wskazuje, iż przepis ten stanowi w stosunku do pewnej kategorii ubezpieczycieli (tj. względem ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej lub ubezpieczenia nieruchomości) rozwinięcie regulacji zawartej w art. 11, a wykładnia art. 12 dokonywana powinna być w kontekście celów, jakie stały za ustanowieniem zasad szczególnych określania jurysdykcji wynikających z art. 11 rozporządzenia nr 1215/2012. Wytoczenie powództwa przed sąd miejsca, gdzie nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę należy zatem uważać za zastrzeżone wyłącznie na korzyść poszkodowanej osoby fizycznej nie mającej związku z obrotem na rynku ubezpieczeniowym (uznanej za „stronę słabszą”, co warunkuje uznanie za objętego zakresem pojęcia poszkodowanego w rozumieniu art. 13 ust. 2 rozporządzenia nr 1512/2012), nie zaś na rzecz przedsiębiorcy skupiającego się na nabywaniu w drodze cesji roszczeń osób poszkodowanych, a następnie dochodzeniu ich przed sądem, takiego jak powódka w niniejszej sprawie.

W ocenie Sądu przytoczone regulacje nie pozostawiają wątpliwości co do tego, że uprawnienie do skorzystania z wyżej wymienionych szczególnych zasad jurysdykcyjnych – w przypadku roszczeń związanych z odpowiedzialnością odszkodowawczą ubezpieczyciela z tytułu odpowiedzialności cywilnej – posiada przede wszystkim poszkodowany, bez zawężania kręgu tych podmiotów wyłącznie do tych tylko, które poniosły szkodę bezpośrednio (por. wyrok z dnia

20 lipca 2017 r., (...), C-340/16, EU:C:2017:576, pkt 34). Jak wyjaśniono w pkt 18 motywów do rozporządzenia nr 1215/2012: „W sprawach dotyczących ubezpieczenia, umów z udziałem konsumentów i z zakresu prawa pracy strona słabsza powinna być chroniona przez przepisy jurysdykcyjne dla niej bardziej korzystne niż przepisy ogólne”. Z powyższego wynika, że celem przepisów szczególnych jest ochrona strony słabszej przez przepisy jurysdykcyjne bardziej dla niej korzystne niż przepisy ogólne.

Powyższa wykładania wskazanych norm jest uzasadniana tym, że przepisy sekcji 3 mają chronić słabszą stronę umowy. Sytuacja taka nie zachodzi np. w ramach umowy reasekuracji, czyli pomiędzy dwoma podmiotami profesjonalnie działającymi na rynku (por. wyrok z dnia 13 lipca 2000 r., (...), C#412/98, EU:C:2000:399 wydany na gruncie poprzednio obowiązującej regulacji Rozporządzenia nr 44/2001, zawierającego tożsame w tym względzie regulacje).

Wskazywana wykładnia przepisów znajduje potwierdzenie również w innych wyrokach wydanych przez Trybunał Sprawiedliwości. W przywołanym już wyżej wyroku z dnia 31 stycznia 2018 r. w sprawie C-106/17 (w sprawie dotyczącej powództwa cesjonariusza przeciwko ubezpieczycielowi OC z wypadku drogowego w innym państwie członkowskim UE) (...) jednoznacznie stwierdził, że artykuł 13 ust. 2 w zw. z art. 11 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1215/2012 należy interpretować w ten sposób, że nie może na niego powołać się osoba fizyczna, której działalność zawodowa polega między innymi na dochodzeniu roszczeń odszkodowawczych od ubezpieczycieli, przywołująca umowne nabycie wierzytelności od ofiary wypadku drogowego w celu wytoczenia powództwa przed sąd państwa członkowskiego miejsca zamieszkania poszkodowanego.

W ocenie Sądu przepisu art. 12 Rozporządzenia 1215/2012 nie można zatem interpretować w oderwaniu od art. 13 ust. 2 rozporządzenia 1215/2012, który wskazuje, że przepisy art. 10, art. 11 i art. 12 znajdują zastosowanie do powództw wytoczonych przez poszkodowanego bezpośrednio przeciwko ubezpieczycielowi, jeżeli takie bezpośrednie powództwo jest dopuszczalne. Przepis art. 13 ust. 2 odnosi się w równym stopniu do art. 12 rozporządzenia, co oznacza, że również wytoczenie powództwa przed sąd miejsca, gdzie nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę należy uważać za zastrzeżone na rzecz poszkodowanego, mogącego być uznanego za stronę słabszą.

W ocenie Sądu powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, jako osoba prowadząca działalność gospodarczą w zakresie wynajmu pojazdów zastępujących pojazdy uszkodzone na czas prowadzonych przez ubezpieczycieli postępowań likwidacyjnych, niewątpliwie – nawet w relacji z ubezpieczycielem – nie może być postrzegana jako podmiot słabszy w sporze, podlegający ochronie. Sądowi z urzędu wiadomo, że powódka, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zajmuje się m.in. oceną ryzyka i szacowaniem poniesionych strat, jest firmą wyspecjalizowaną w sektorze ubezpieczeń która oferuje pomoc w odzyskiwaniu zaległych pieniędzy od firm ubezpieczeniowych i która skupuje od poszkodowanych wierzytelności wobec ubezpieczyciela sprawcy szkody, których następnie dochodzi w postępowaniach sądowych. W kontekście przywołanych uregulowań oraz orzecznictwa, nie można uznać, że powódka, prowadząca działalność gospodarczą w zakresie m.in. nabywania wierzytelności od poszkodowanych z tytułu odpowiedzialności cywilnej sprawców szkody i zawodowo trudniąca się dochodzeniem roszczeń w stosunku do ubezpieczycieli, posiada uprawnienie do skorzystania z zasad dotyczących ustalania jurysdykcji w oparciu o art. 13 ust. 2 rozporządzenia, a zatem zarówno opartych na treści art. 11 ust. 2 (miejsce zamieszkania poszkodowanego), jak i art. 12 (miejsce zdarzenia), do którego art. 13 ust. 2 rozporządzenia nr 1215/2012 również odsyła.

W realiach niniejszej sprawy nie znajduje również zastosowania art. 11 ust. 2 rozporządzenia nr 1215/2012, zgodnie z którym jeżeli ubezpieczyciel nie ma miejsca zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego, ale posiada filię, agencję lub inny oddział w państwie członkowskim, to w sporach wynikających z ich działalności jest traktowany tak, jak gdyby miał miejsce zamieszkania na terytorium tego państwa członkowskiego. Nadto zgodnie z art. 7 pkt 5 rozporządzenia nr 1215/2012 osoba, która ma miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego może być pozwana w innym państwie członkowskim w sprawach dotyczących sporów wynikających z działalności filii, agencji lub innego oddziału - przed sądy miejsca, w którym znajdują się filia, agencja lub inny oddział.

W kontekście tych przepisów rozważania wymaga, czy za „filie, agencję lub inny oddział w państwie członkowskim” uznana być może spółka (...) Sp. z o. o., która jest przedstawicielem w Polsce duńskiego zakładu ubezpieczeniowego (...)/S. Jak już jednak zaznaczono wcześniej pojęcia wykorzystane w rozporządzeniu nr 1215/2012 podlegają wykładni autonomicznej, zgodnej z motywami i celami tej regulacji.

W doktrynie odnosząc się do omawianego pojęcia filii, agencji lub innego oddziału w państwie członkowskim wykorzystanego na gruncie rozporządzenia nr 1215/2012 wskazuje się – poza podkreśleniem autonomicznego charakteru jego wykładni – że pojęcia te należy ujmować szeroko. Obejmuje w szczególności każdą jednostkę gospodarczą, która nie ma osobowości prawnej, zaś w świetle orzeczenia (...) z dnia 22 listopada 1978 r. w sprawie S. i S.#F. sygn. 33/78, pojęcie to oznacza ośrodek działalności gospodarczej, który występuje na stałe, jako jednostka zamiejscowa centrali, posiada zarząd i jest tak wyposażony, że może dokonywać czynności z osobami trzecimi w taki sposób, iż chociaż osoby te wiedzą, że może zostać nawiązany stosunek prawny z centralą znajdującą się za granicą, to jednak nie muszą występować bezpośrednio do tej centrali, lecz mogą dokonać czynności z tym ośrodkiem, który pozostaje pod nadzorem i kierownictwem centrali. Niemniej w orzecznictwie Trybunału wprost wskazywano, że filią, agencją lub innym oddziałem w rozumieniu omawianego przepisu nie jest:

- wyłączny dystrybutor, który nie podlega nadzorowi i kierownictwu centrali, lecz działa samodzielnie (tak wyrok (...) z 6 października 1976 r. w sprawie D. B.. B., sygn. 14/76);
- przedstawiciel handlowy, którego samodzielność przejawia się w tym, że kształtuje on swobodnie swoją działalność i określa czas swojej pracy na rzecz reprezentowanego przez siebie przedsiębiorcy (tak wyrok TS z 18 marca 1981 r. w sprawie (...) v. L. T., sygn. 139/80);
- czy wreszcie spółka-córka w stosunku do spółki-matki i odwrotnie (por. red. Komentarz red. prof. dr hab. Jacek Gołaczyński, dr Łukasz Goździaszek, dr Piotr Rodziewicz, dr hab. Marek Świerczyński, dr Marek Zalisko, Jurysdykcja, uznawanie orzeczeń sądowych oraz ich wykonywanie w sprawach cywilnych i handlowych. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1215/2012, 2015, Komentarz do art. 7, Legalis).

Dokonując wykładni pojęć "filia", " agencja (...), inny oddział" (...) wskazał zatem dwa kryteria określające, czy powództwo związane z działalnością takiego oddziału ma związek z państwem członkowskim. Po pierwsze, pojęcia te zakładają istnienie ośrodka działalności, sprawiającego wrażenie trwałości, takiego jak przedłużenie głównego przedsiębiorstwa. Po drugie, spór powinien dotyczyć działań prawnych związanych z zarządzaniem tymi podmiotami lub też zobowiązań podjętych przez nie w imieniu przedsiębiorstwa głównego, jeżeli mają one być spełnione w państwie położenia takiego podmiotu (wyrok z dnia 22 listopada 1978 r. w sprawie 33/78 S., (...) 1978, s. (...), pkt 13).

Wskazane rozumienie pojęcia „filii, agencji lub innego oddziału w państwie członkowskim” sprawia, że nie może być ono w prosty sposób przełożone na pojęcie agenta występujące na gruncie polskiego prawa cywilnego. Biorąc zaś pod uwagę, że (...) Sp. z o.o. pozostaje odrębnym podmiotem gospodarczym, niezależnym całkowicie od pozwanej spółki prawa duńskiego, aktualny w przypadku uznania, że spółka ta nie jest filią, agencją lub innym oddziałem w państwie członkowskim w rozumieniu art. 11 ust. 2 czy art. 7 pkt 5 rozporządzenia 1215/2012, pozostaje pogląd wyrażony przez Trybunał w wyroku z 18 marca 1981 r. w sprawie (...) v. L. T., sygn. 139/80 „pojęcie oddziału, agencji lub każdego innego zakładu jest równoznaczne z istnieniem centrum operacyjnego, które manifestuje się w sposób trwały na zewnątrz jako przedłużenie przedsiębiorstwa macierzystego, ma dyrekcję i jest materialnie wyposażone tak, aby istniała możliwość negocjowania spraw z osobami trzecimi w taki sposób, aby ci ostatni wiedząc, że zostanie nawiązany ewentualny stosunek prawny z przedsiębiorstwem macierzystym z siedzibą za granicą byli zwolnieni z konieczności bezpośredniego zwrócenia się do niego i mogli prowadzić interesy z centrum operacyjnym, które stanowi jego przedłużenie”.

Pozwana nie działa na terytorium Polski przez filię, agencję lub oddział pozwanej, gdyż pozwana nie ma ani zakładu, ani oddziału swojego przedsiębiorstwa w Rzeczypospolitej Polskiej. Zakłady ubezpieczeń z innych państw członkowskich Unii Europejskiej mogą prowadzić działalność na terytorium Polski na zasadzie swobody świadczenia

usług (bez jednostki organizacyjnej na terytorium Polski) lub na zasadzie swobody przedsiębiorczości (oddział). Pozwana wykonuje działalność ubezpieczeniową w Polsce wyłącznie na zasadzie swobody świadczenia usług., tj. bez jednostki organizacyjnej zależnej od pozwanej, co znajduje swoje potwierdzenie w rejestrze dostępnym na stronie internetowej Komisji Nadzoru Finansowego. W imieniu pozwanej, właśnie z uwagi na brak jednostki organizacyjnej na terytorium Polski, określone czynności wykonuje niezależna spółka (...) sp. z o.o., która nie jest przedłużeniem głównego przedsiębiorstwa pozwanej, lecz zupełnie oddzielnym podmiotem na rynku, niezależnym kapitałowo od pozwanej.

Tym samym w okolicznościach niniejszej sprawy zastosowanie jurysdykcji szczególnej – miejsca siedziby powoda lub miejsca, gdzie nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę – nie znajduje uzasadnienia, wobec czego z uwagi na siedzibę pozwanego w K. w Danii, sądy polskie nie mają jurysdykcji do jej rozpoznania. Uznać należy, że skoro pozwana spółka ma siedzibę na terenie Danii, to zgodnie z ogólną regułą Rozporządzenia nr 1215/2012 za właściwy do rozpoznania sprawy uznać należy sąd duński.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 1099 § 1 k.p.c. w zw. z art. 5 ust. 1 w zw. z art. 11 ust. 1 lit. b) Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr (...) z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych Sąd odrzucił pozew, o czym orzekł w pkt 1. sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania orzeczono w punkcie 2. sentencji postanowienia na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Zawarty między stronami spór zakończył się odrzuceniem pozwu, a to jest równoznaczne z tym, że powód przegrał proces, zatem powinna zwrócić pozwanej wszystkie poniesione przez nią koszty procesu. Strona pozwana poniosła następujące koszty: koszty zastępstwa procesowego w kwocie 90 złotych, których wysokość ustalono w oparciu o § 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym na dzień wniesienia pozwu, nadto koszt opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17 złotych. Mając powyższe na uwadze, należało orzec jak w punkcie 2. postanowienia.

Asesor sądowy Paulina Matysiak